

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2005-2-46 (İlk İnceleme)
Karar Sayısı : 05-44/633-165
Karar Tarihi : 8.7.2005

10 **A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER**

Başkan : Mustafa PARLAK
Üyeler : Tuncay SONGÖR, Prof. Dr. Zühtü AYTAÇ, Rıfki ÜNAL,
Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI, M. Sıraç ASLAN,
Süreyya ÇAKIN, Mehmet Akif ERSİN

B. RAPORTÖRLER : Adnan AKGÜN

20 **C. ŞİKAYET EDEN** : Alpağut Bilgisayar ve Haberleşme Sistemleri Sanayi
ve Ticaret Ltd. Şti
Abide-i Hürriyet Cad. No 284 Kat 1 Şişli - İstanbul

**D.HAKKINDA
İLK İNCELEME
YAPILANLAR**

: Vatan Bilgisayar
Bimeks Bilgi İşlem A.Ş.
Teknosa İç ve Dış Ticaret A.Ş.
Metro Elektronik

30 **E. DOSYA KONUSU: Bimeks Bilgi İşlem A.Ş., Teknosa İç ve Dış Tic. A.Ş.,
Vatan Bilgisayar, Metro Elektronik gibi firmaların büyük finansal
kurumlardan destek alarak oluşturdukları satış koşulları ile küçük ve orta
ölçekli firmaların rekabet şansını ortadan kaldırdıkları iddiaları.**

40 **F. İDDİALARIN ÖZETİ:** Şikayet dilekçesinde özetle, Bimeks Bilgi İşlem A.Ş.,
Teknosa İç ve Dış Tic. A.Ş., Vatan Bilgisayar, Metro Elektronik gibi firmaların
büyük finansal kurumlardan destek alarak oluşturdukları satış koşulları ile küçük
ve orta ölçekli firmaların rekabet şansını ortadan kaldırdıkları iddia edilmektedir.
Şikayetçi başvurusunda finansal kurumlardan alınan destek ile, bankalar
tarafından kredi kartlı satışlara uygulanan komisyon oranlarının büyük firmalar için
küçük ve orta ölçekli firmaların ulaşamayacağı seviyelere indirilmesini kastetmekte
ve bu olanağa sahip olan firmaların ürünlerini 9 ila 15 ay taksitle satabildikleri bu
taksitli satış imkanının bankaların kendileri için uygulamış olduğu mevcut

komisyon oranları ile kendileri bakımından olanaksız olduğunu belirtmektedir. Bu bağlamda finans piyasaları ve elektronik piyasalar arasında oluşan bu uygulamaların 4054 sayılı Kanun'un 1. ve 6. maddeleri kapsamında olduğu ifade edilmekte ve oluşan mağduriyetin önlenmesi için gerekli tedbirlerin alınması talep edilmektedir.

50 **G. DOSYA EVRELERİ:** Kurum kayıtlarına 23.5.2005 tarih, 3465 sayı ile giren başvuru dilekçesi hakkında hazırlanan 21.6.2005 tarih, 2005-2-46/İİ-05-AA sayılı İlk İnceleme Raporu 29.6.2005 tarih, REK.0.06.00.00-110/71 sayılı Başkanlık önergesi ile Kurul gündemine alınmıştır. Rapor 1.7.2005 tarih, 05-43 sayılı Kurul toplantısı gündeminde ele alınmış ve dosya konusunun incelemeye alınmasına karar verilmiştir. Dosya 8.7.2005 tarih ve 05-44 sayılı Kurul toplantısında karara bağlanmıştır.

60 **H. RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda, şikayet konusu eylem hakkında 4054 sayılı Kanun'un 40. vd. maddeleri uyarınca önaraştırma yapılması ya da soruşturma açılmasına gerek bulunmadığı, şikayetin reddedilmesi gerektiği ifade edilmiştir.

I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

Teşebbüslerin finans kuruluşları ile yaptıkları finansman anlaşmaları, özellikle kredi kartlarına uygulanacak komisyon oranlarının belirlenmesine yönelik anlaşmalar, bu firmaların satışa sundukları mal ve hizmetlerin satış koşullarının belirlenmesinde etkili olmaktadır. Kredi kartı hizmetleri veren finans kuruluşları (bankalar) ile rakiplerine benzer avantaj ve koşullarda anlaşma yapamayan firmalar bu durumdan olumsuz etkilenebilmektedir.

70 Son dönemlerde bankalar tarafından kredi kartı hizmetlerinin pazarlanmasına yönelik yoğun çabaların sarf edildiği gözlemlenmektedir. Bankalar sunmuş oldukları kredi kartı hizmetlerini yaygınlaştırmaya ve bu hizmetlerin kullanımını artırmaya çabalamaktadırlar. Bu çabalarının sonucu olarak kimi teşebbüslerle bankalar arasında kredi kartlarının pazarlanmasına yönelik anlaşmalar yapıldığı görülmektedir. Bu uygulamalarda banka, perakende hizmetler sunan firma ile kendi kredi kartlarının firma mağazasında bir "stand" açılarak pazarlanmasını sağlamakta buna karşın firma ise bankanın sunmuş olduğu uygun kredi kartı komisyon oranlarından faydalanabilmektedir. Bu bağlamda başvuruda ifade edilen 80 mağduriyetin bankacılık hizmetlerinin pazarlanma yönteminden ya da bu son dönemlerde pazarda yaşanan gelişmelerden kaynaklandığı görülmektedir.

Şikayet dilekçesinde söz konusu uygulamaların 4054 sayılı Kanun'un 1 ve 6 (d) maddeleri kapsamında olduğu ifade edilmektedir. Kanun'un 6. maddesi hakim durumda bulunan teşebbüslerin bu hakimiyetlerini tek başlarına yahut başkaları ile yapacağı anlaşmalar ya da birlikte davranışlar ile kötüye kullanmasını yasaklamaktadır. Kanun'un ilgili maddesinin (d) bendinde ise örnek mukabilinden "belirli bir piyasadaki hakimiyetin yaratmış olduğu finansal, teknolojik ve ticari

90 avantajlardan faydalanarak başka bir mal ve hizmet piyasasındaki rekabet koşullarını bozmayı amaçlayan eylemler” kötüye kullanma halleri olarak sayılmaktadır. Bu bağlamda öncelikle teşebbüslerin şikayet konusunun ilgili olduğu alanlarda hakim durumda olup olmadıklarının tespiti gerekmektedir.

Şikayete konu teşebbüslerin faaliyet göstermekte olduğu alanlara bakıldığında, bu teşebbüslerin bankacılık faaliyetleri ve elektronik cihaz perakende satış hizmetleri ile iştigal ettikleri görülmektedir.

100 Rekabet Kurumu bünyesinde finansal piyasaların yapısı hakkında yapılan pazar araştırması, 2001 ve 2002 yılları için kredi kartı hizmetlerinde tedavülde olan kart sayısı bakımından en yüksek pazar payına sahip işletmecinin yaklaşık %30 pazar payına sahip bulunduğunu ve pazarın yaklaşık %65’lik kısmının 7 teşebbüs tarafından paylaşıldığını göstermektedir.

110 Halihazırda ülkemizde 20’nin üzerinde banka, kredi kartı hizmeti sunmaktadır. Son dönemlerde ülkemizdeki finansal piyasalar ve bankacılık faaliyetleri dinamik bir yapı göstermektedir. Bankalar sunmuş oldukları kredi kartı hizmetlerinin yaygınlaşabilmesi için önemli çabalar göstermekte ve bu bağlamda ülkemizdeki 1999 itibarıyla yaklaşık 10 milyon olan kredi kartı sayısı 2004 yılı itibarıyla 27 milyon rakamlarına ulaşmıştır. Bu bakımdan finansal hizmetler sektörünün bir parçasını oluşturan kredi kartı hizmetleri pazarında elde bulunan bilgiler doğrultusunda, hakim durumda bulunan bir işletmecinin varlığından bahsedilememektedir.

Diğer yandan ülkemizdeki elektronik eşya ve bilgisayar donanımı perakende satış hizmetlerine ilişkin pazarın oldukça rekabetçi olduğu gözlemlenmektedir. 2004 yılı itibarıyla İstanbul il sınırları içerisinde bu alanda faaliyet gösteren yaklaşık 12.600 teşebbüs bulunmakta ve bunların hemen hemen tamamında kredi kartı kullanılabilmektedir.

120 Her ne kadar bir pazarda faaliyet gösteren işletmeci sayısı, söz konusu teşebbüslerin büyüklüklerini ve pazar gücü sağlayan diğer unsurları bilmeksizin o pazarın rekabetçi yapısı hakkında doğrudan doğruya aydınlatıcı olmasa da, bu rakamın 12.600 gibi yüksek bir seviyede olması nedeniyle pazar payının çok sayıda firma arasında paylaşıldığı kanaatini güçlendirmektedir. Ayrıca pazara giriş önünde yasal herhangi bir engel bulunmadığı gibi, bu alanda faaliyet göstermek için çok yüksek yatırım yapma zorunluluğu da bulunmamaktadır. 12.600 gibi çok yüksek olduğu söylenebilecek işletmeci sayısı da bu önermeyi doğrulamaktadır.

130 Yukarıda yapılan açıklamalar çerçevesinde başvuru dilekçesine konu olan faaliyet alanları için elde bulunan bilgiler ışığında, herhangi bir teşebbüsün hakim durumundan bahsetmek mümkün görülmemiştir. Dolayısıyla hakim durumun kötüye kullanıldığı ve 4054 sayılı Kanun’un 6. maddesinin ihlal edildiği yönündeki iddiaların reddedilmesi gerekmektedir.

05-44/633-165

J. SONUÇ

140 Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre, Bimeks Bilgi İşlem A.Ş., Teknosa İç ve Dış Ticaret A.Ş., Vatan Bilgisayar, Metro Elektronik gibi firmaların büyük finansal kurumlardan destek alarak oluşturdukları satış koşulları ile küçük ve orta ölçekli firmaların rekabet şansını ortadan kaldırdıklarına ilişkin olarak 4054 sayılı Kanun'un 40 ve devamı maddeleri uyarınca önaraştırma yapılmasına ya da soruşturma açılmasına gerek bulunmadığına, şikayetin reddine OYBİRİLİĞİ ile karar verilmiştir.